

Et consortes, festina lente et cetera

dr n. hum. Beata Olędzka, adiunkt

Studium Języków Obcych
Warszawski Uniwersytet Medyczny
ORCID: 0000-0003-0676-3263

E-ISSN 2353-8597; ISSN 1231-028X; nr art. Lek.202406.06 © P

Kontynuujemy rozpoczętą w poprzednim numerze prezentację wybranych zwrotów i sentencji łacińskich wraz z ich wymową¹, polskimi tłumaczeniami i przykładami użycia².

- **Et consortes** [czyt. et konsórtēs] – i towarzysze, i wspólnicy
„Wypracowana przez organizatorów (Mirosław „Maurycy” Męczekalski *et consortes*) formuła artystyczna festiwalu od początku łączy rodzimą tradycję i nowoczesność jazzową...”³
- **Expressis verbis** [czyt. ekspréssis werbis] – wyraźnie, bez ogródek
„Dlaczego pani notowała na moim wykładzie zagadnienia, o których, jak pani *expressis verbis* powiedziała, nie miała zielonego pojęcia?”⁴
- **Festina lente** [festína lente] – spiesz się powoli
„Kolega z pracy przebiegł w tym roku dwa maratony, sąsiadka trenuje jak nakręcona. I do tego tak zeszczuplała. A ja nie potrafię się zebrać. Każdemu może się zdarzyć. Po co się śpieszyć? *Festina lente!* Tylko, żebyś jednak częściej wychodziła niż zostawała w domu.”⁵
- **Genius loci** – duch miejsca
„Ostra Brama w Wilnie to swoiste *genius loci* w tym mieście”
- **In spe** – w nadziei (że się wydarzy), w przyszłości
„Pani doktor *in spe*, na kiedy została wyznaczona data pani obrony?”
- **In statu nascendi** [czyt. in statu nascéndi] – w stanie powstawania, rodzenia się
„Moja nowa powieść jest jeszcze *in statu nascendi* i nie wiem, kiedy ją skończę.”
- **Mea culpa** [czyt. mea kulpa] – moja wina
„Przyznaję się do błędu, *mea culpa.*”
- **Modus operandi** [czyt. modus operándi] – sposób działania
„Ze względu na ten sam *modus operandi*, wydaje się, że wszystkie te zbrodnie dokonała jedna i ta sama osoba.”
- **Nec Hercules contra plures** [czyt. nek Herkúles kontra plures] – nawet Herkules nie podoła wielu
„Ja wiem, że ty im wszystkim dasz radę! Jesteś silnym mężczyzną! Ale *nec Hercules contra plures!*”
- **Nolens, volens** [czyt. nolens, wolens] – chcąc nie chcąc
„*Nolens volens* musiałem przystać na jego warunki, w przeciwnym razie nic by z tego projektu nie wyszło.”

Res longius continuabitur (cdn.)

¹ Zapropionowana wymowa jest tzw. wymową tradycyjną polską. Akcent w wyrazie łacińskim kładzie się na drugiej sylabie od końca. W innych wypadkach akcent zaznaczono ukośną kreską nad wyrazem.

² Przykłady nieopatrzone przypisami pochodzą od autorki.

³ <https://jazz.umk.pl/historia/2010-2/> [dostęp: 9.05.2024]

⁴ M. Krajewski, *Liczbę Charona*, Kraków 2011.

⁵ <https://enel.pl/enelzdrowie/uroda/festina-lente> [dostęp: 2.05.2024]